

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 118/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, Farská 1337/40, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/22/2023 z 25. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 2T/3/2020-681 z 3. marca 2022 bol sťažovateľ uznaný vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že *«dňa 08.10.2015 v presne nezistenom čase v [REDAKOVANÉ] pod zámienkou predaja osobného motorového vozidla podpísal listinu „Zálohová platba na auto“ s [REDAKOVANÉ], konateľom poškodenej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na základe ktorej mal poškodenému do 31. 10. 2015 dodať osobné motorové vozidlo zn. [REDAKOVANÉ], a za týmto účelom od poškodeného vylákal sumu 4 800,- Eur, ktorá mu bola poukázaná dňa 12. 10. 2015 na účet č. [REDAKOVANÉ] vedený vo [REDAKOVANÉ], na meno [REDAKOVANÉ]*

██████████, a dňa 21.10.2015 sumu 15 117 ,- Eur, ktorú poškodený poukázal na účet ██████████
██████████ vedený v ██████████ na meno ██████████, pričom však obžalovaný
predmetné vozidlo v dohodnutom termíne a ani inokedy po predchádzajúcich urgenciách a výzvach
nedodal, peniaze nevrátil a použil ich na iný účel, čím spôsobil spoločnosti ██████████
██████████, ██████████, škodu vo výške 19 917 ,- Eur». Za to bol
sťažovateľovi uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov so zaradením
do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a povinnosť nahradiť
poškodenej obchodnej spoločnosti škodu.

3. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 2To/44/2022-785 z 26. októbra
2022 rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil
vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody a sťažovateľovi uložil nepodmienečný trest odňatia
slobody vo výmere 2 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym
stupňom stráženia. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo
napadnutým uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ poukazuje na časť dovolacej argumentácie, ktorá smerovala ku konštrukčným
deficitom skutkovej vety. V skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku musí byť konanie páchatel'a
(odsúdeného) popísané tak, aby boli zjavné všetky znaky skutkovej podstaty príslušného trestného
činu, a nie tak, aby sa určité skutkové okolnosti rozhodujúce pre vyvodenie trestnej zodpovednosti
museli domýšľať.

5. Uvedenie do omylu alebo využitie niečieho omylu je nevyhnutným znakom skutkovej podstaty
trestného činu podvodu. V sťažovateľovej veci však skutková veta predstavuje len popis určitého
občiansko-právneho alebo obchodno-právneho vzťahu medzi sťažovateľom a poškodenou
a nevyplýva odtiaľ, že sťažovateľ mal poškodenú uviesť do omylu v čase, keď zaslala zálohové
platby za dotknuté osobné motorové vozidlo na bankové účty určené sťažovateľom. K dokonaniu
trestného činu podvodu pritom dochádza vtedy, keď sa páchatel' tohto trestného činu obohatí,
to znamená, keď poškodený uskutoční majetkový transfer v dôsledku poukazovaného omylu.

6. Hoci najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na účel preukázania naplnenia skutkovej
podstaty trestného činu podvodu na to, že v skutkovej vete je uvedené slovné spojenie
„pod zámenkou“ a sloveso „vylákať“, z uvedených konštrukcií nie je zrejmé, že sťažovateľ mal
úmysel konať podvodne, a teda uviesť poškodenú do omylu v čase uskutočnenia majetkového
transferu vykonaného v jeho prospech. Najvyšší súd sa preto s uvádzanou dovolacou námietkou
vyrovnal nesprávnym a nedostatočným spôsobom, v dôsledku čoho došlo k porušeniu
sťažovateľom poukazovaných základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Podstatné
meno „zámenka“ totiž nemožno chápať ako vymyslený dôvod, ale ako to, o čo človek opiera svoje
rozhodnutie, myslenie a konanie. Ani sloveso „vylákať“ nemusí znamenať podvodné konanie,
pretože ide o snahu získať niečo, v tomto prípade peňažné prostriedky od poškodenej.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Pri posúdení napadnutého uznesenia nie je úlohou ústavného súdu preskúmavať správnosť záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzuje na posúdenie otázky, či sa všeobecný súd s argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad aplikovaných právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, teda či je napadnuté uznesenie ústavno-právne akceptovateľné (m. m. napr. III. ÚS 516/2023).

9. Najvyšší súd na s. 8 napadnutého uznesenia poukázal na konštrukciu skutkovej vety tak, ako bola recipovaná do bodu 2 odôvodnenia tohto uznesenia, pričom do osobitnej pozornosti dal slová a slovné spojenia „pod zámienu“, „vylákal“ a „nedodal a peniaze použil na iný účel“. Uvedené konštrukcie podľa názoru najvyššieho súdu zrozumiteľne a jednoznačne dokazujú naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu podvodu a dokumentujú úmysel sťažovateľa od prvého aktu „oklamať“ poškodenú, čím skutok odlišujú od občiansko-právneho vzťahu. Následne najvyšší súd podotkol: „*Skutková veta obsahuje všetky potrebné informácie z hľadiska trestného práva hmotného tak, aby bolo možné vysloviť, že jej plne zodpovedá právna kvalifikácia podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Aj z pohľadu laika musí byť každému, kto si skutkovú vetu prečíta, ihneď zrejmé, že nejde o riadne uzavretú kúpnu zmluvu, ale ide o podvodné konanie zo strany obvineného.*“ Napokon najvyšší súd dodal, že s poukazom na uvedené závery nebolo možné prijať argumenty sťažovateľa súvisiace s námietkou nedostatočnosti skutkovej vety.

10. Ústavný súd uvádza, že najvyšší súd v napadnutom uznesení sťažovateľovi s poukazom na konkrétne sémantické súvislosti vecne korektným spôsobom vysvetlil dôvody, pre ktoré nebolo namieste priznať pozitívnu relevanciu dôvodovým líniám uvádzaným v dovolaní a ktoré žalovaný skutok vo svojej podstate diferencujú od súkromno-právnych pomerov. Už na prvý pohľad preto nie je dôvodná sťažnostná argumentácia smerujúca k záveru, že skutkové okolnosti rozhodujúce pre vyvodenie trestnej zodpovednosti si je potrebné domýšľať. Rovnako tak z napadnutého uznesenia bez dubiozít vyplýva, že v danom prípade nešlo o riadne konštituovaný zmluvný vzťah, pričom sťažovateľ mal od počiatku, a teda aj v čase uskutočnenia majetkového transferu realizovaného v jeho prospech, úmysel poškodenú uviesť do omylu. Najvyšší súd tak v reakcii na sťažovateľove úvahy predostrel vlastné dôvody a takýmto spôsobom sa vyrovnal so sťažovateľovou argumentáciou, v dôsledku čoho niet pochyb o poskytnutí konkrétnej a priliehavej odpovede na to, prečo nebolo možné priznať procesný úspech dôvodovým líniám, ktoré sťažovateľ uvádzal v dovolaní. Napadnuté uznesenie preto spĺňa požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a z práva na spravodlivý súdny proces

vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery najvyššieho súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné (m. m. III. ÚS 43/2024).

11. Neuniklo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje v podstate obsahovo identické námietky, aké uviedol v časti dovolacej argumentácie. Ústavný súd však nie je ďalšou, alternatívnou a ani mimoriadnou inštanciou, ktorá opakovane preskúma rovnaké alebo obdobné argumenty, ktoré sťažovateľ predkladal v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. napr. III. ÚS 645/2023). Len skutočnosť, že sa sťažovateľ so závermi najvyššieho súdu poskytnutými v reakcii na argumentáciu uvádzanú v dovolaní nestotožňuje a má na vec iný názor, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným (m. m. napr. IV. ÚS 357/2023).

12. Ústavný súd napokon len *obiter dictum* na zvýraznenie správnosti a ústavno-právnej udržateľnosti záverov najvyššieho súdu a bez úmyslu nahrádzať odôvodnenie napadnutého uznesenia dodáva ešte dve poznámky. Substantívum „zámienka“ možno podľa odborných diel z oblasti jazykovedy interpretovať práve ako „vymyslený dôvod“ (Krátky slovník slovenského jazyka, 4. doplnené a upravené vydanie, Bratislava, Veda, 2003). Nemožno sa preto stotožniť s názorom sťažovateľa, že slovu „zámienka“ nemožno pripisovať význam „vymyslený dôvod“ (bod 6 odôvodnenia tohto uznesenia). Rovnako tak sloveso „vylákať“ sa vykladá v zmysle „mámiť“, pričom sloveso „mámiť“ možno interpretovať ako „klamať, zavádzať“ (Krátky slovník slovenského jazyka, 4. doplnené a upravené vydanie, Bratislava, Veda, 2003). Ústavný súd sa preto nestotožňuje ani s názorom sťažovateľa, že sloveso „vylákať“ nemôže indikovať podvodné konanie (bod 6 odôvodnenia tohto uznesenia). V sťažnostnej argumentácii teda ide o lingvistické špekulatívne tvrdenia, ktoré, ako už ústavný súd uviedol v predošlom bode odôvodnenia, nie sú spôsobilé vyvrátiť právne závery najvyššieho súdu objektivizované v napadnutom uznesení.

13. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom a rozhodnutím štátneho orgánu (orgánu verejnej moci), v danom prípade najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu, nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok relevantnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023, III. ÚS 480/2023, III. ÚS 43/2024). Ústavný súd je toho názoru, že so zreteľom na závery uvedené v tomto uznesení chýba ústavne relevantná súvislosť medzi napadnutým uznesením a námietkami, ktoré sťažovateľ uplatnil v dôvodoch ústavnej sťažnosti.

14. So zreteľom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že napadnuté uznesenie nesignalizuje možnosť porušenia sťažovateľom uvádzaných základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru, z čoho rezultuje, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v tejto ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu